

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 2 juni 2023

Mål nr

Ö 327-23

PARTER

Klagande

HH

SAKEN

Utlämnande av allmän handling

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten över Skåne och Blekinges beslut 2022-12-22 i mål Ö 4415-22

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår överklagandet av hovrättens avvisningsbeslut angående formen för utlämnande av XML-filen.

Högsta domstolen avslår överklagandet av hovrättens beslut i den del det avser utlämnande av uppgifter om den tilltalades identitet samt avskriver målet i den del det avser utlämnande av uppgifter om domarens tjänsteidentitetsnummer.

Dok.Id 259131

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax -	08:00–12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15–16:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstodomstolen.se	

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

HH har yrkat i första hand att tingsrättens dom i XML-format ska lämnas ut i dess helhet och i andra hand att målet ska visas åter till tingsrätten för ny prövning i den del det avser frågan om domarens tjänsteidentitetsnummer omfattas av sekretess.

Domstolsverket har yttrat sig.

SKÄL**Bakgrund**

1. Vid upprättande och expediering av brottmålsdomar i tingsrätt används verksamhetsstödet Digitalt brottmålsavgörande, DiBa. Innehållet i en dom i DiBa lagras elektroniskt i en XML-fil. Domaren signerar elektroniskt och systemet producerar läsbara texter i PDF-format som expedieras till parterna. Den elektroniska signaturen är tekniskt kopplad till XML-filen.
2. Själva XML-filen är skriven i textkoder och utformad så att den kan läsas av i ett datasystem. Ur filen hämtas uppgifter som andra myndigheter får del av, främst för registerbehandling. Filen innehåller en del andra uppgifter än vad som framgår av PDF-formatet, huvudsakligen uppgifter av utpräglad teknisk karaktär men också bl.a. domarens fullständiga namn och tjänsteidentitetsnummer.
3. Med användning av DiBa meddelade Malmö tingsrätt en dom i ett brottmål. I domen förordnas att sekretess enligt 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska bestå för den tilltalades identitet.
4. HH, som inte var part i målet, begärde hos tingsrätten att hela den bakomliggande XML-filen skulle lämnas ut till henne i elektronisk form. Tingsrätten beslutade att ge HH möjlighet att ta del av pappersutskrifter av filen

på tingsrätten eller att, mot en avgift, få pappersutskriften men avslag hennes begäran om att få en kopia av filen i elektronisk form. Uppgifter som kunde avslöja den tilltalades identitet och uppgifter om domarens tjänsteidentitetsnummer sekretessbelades enligt 22 kap. 1 § (folkbokföringssekretess) respektive 39 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (sekretess för personliga förhållanden i personaladministrativ verksamhet).

5. Hovrätten har avvisat HHs överklagande att få en kopia av XML-filen i elektronisk form. När det gäller sekretess för uppgifter om den tilltalades identitet har hovrätten gjort samma bedömning som tingsrätten. I fråga om uppgifter om domarens tjänsteidentitetsnummer har hovrätten ansett att det i stället råder sekretess enligt 18 kap. 9 § offentlighets- och sekretesslagen (chiffersekretess).

Behörig domstol

6. En första fråga är om allmän domstol eller förvaltningsdomstol är behörig att pröva HHs överklagande.

7. Enligt 6 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen överklagas tingsrättens beslut att inte lämna ut en handling som hänför sig till den rättskipande eller rättsvårdande verksamheten till hovrätten; övriga beslut överklagas som huvudregel till kammarrätten. Begreppet rättskipande och rättsvårdande verksamhet har en vid innebörd och inskränker sig inte bara till handläggningsåtgärder som vidtas enligt en processuell bestämmelse utan omfattar även sådana åtgärder som har en omedelbar koppling till mål- och ärendehantering (jfr på ett närliggande område, prop. 2014/15:148 s. 27).

8. Det kan konstateras att XML-filen visserligen har skapats som en konsekvens av att ett visst tekniskt system används inom domstolsväsendet. Filen har emellertid en sådan koppling till beslutsfattandet i ett visst mål att

den ska anses hänföra sig till tingsrättens rättskipande verksamhet. Allmän domstol är alltså behörig att pröva överklagandet.

Form för utlämnande

9. XML-filen utgör en allmän handling. Den som får avslag på en begäran att få del av en sådan handling, eller får ta del av handlingen med förbehåll som inskränker rätten att yppa dess innehåll eller annars föfoga över den, får enligt 2 kap. 19 § tryckfrihetsförordningen överklaga beslutet.

10. I detta fall har XML-filen inte lämnats ut i den elektroniska form som HH begärt men hon har erbjudits att ta del av filen i annan form. Eftersom överklagandet av tingsrättens beslut i denna del endast tar sikte på formen för utlämnande och resultatet av beslutet är att HH ändå kan få del av filen, kan det inte överklagas. Som hovrätten konstaterat ska överklagandet av tingsrättens beslut alltså avvisas när det gäller formen för utlämnande.

11. Det kan i sammanhanget tilläggas att lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data inte påverkar den begränsning av rätten till tillgång till uppgifter i digital form som följer av det s.k. utskriftsundantaget i 2 kap. 16 § första stycket tryckfrihetsförordningen, vilket är det undantag som tingsrätten tillämpat. En grundförutsättning för 2022 års lag är att det föreligger en rätt att få tillgång till digital data enligt någon annan lag eller förordning (jfr 1 kap. 2 och 8 §§ i 2022 års lag).

Sekretess för vissa uppgifter

12. I den del HHs överklagande avser sekretess för den tilltalades identitetsuppgifter finner Högsta domstolen inte skäl för någon annan slutsats än hovrätten. Överklagandet ska alltså avslås i den delen.

13. När det gäller sekretess för tjänsteidentitetsnumret har det i förevarande mål överklagade beslutet ersatts av ett nytt beslut. I denna del kan överklagandet inte prövas utan målet ska avskrivas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Gudmund Toijer, Henrik Jermsten, Agneta Bäcklund, Dag Mattsson (referent) och Petter Asp
Föredragande har varit justitiesekreteraren Malin Falkmer